

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

TELEFON: BARCLAY 6189
NO. 30. — ŠTEV. 36.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 12, 1929. — TOREK, 12. FEbruarja 1929.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: BARCLAY 6189

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

Pogodba med Vatikanom in vlado podpisana.

PAPEŽ JE DOBIL ZOPET SVOJE PRAVICE IN VISOKO ODŠKODNINO

V imenu papeža je podpisal kardinal Gasparri, v imenu italijanske vlade pa ministrski predsednik Mussolini. — Besedilo pogodbe, ki je bila podpisana z zlatim peresom, bo pozneje objavljeno.

RIM, Italija, 11. februarja. — Danes opoldne so podpisali zastopniki papeža in italijanske vlade novo pogodbo, ki vrača papežem vse pravice, katere so izgubili pred osemindesetimi leti.

Polegtega bo dala italijanska vlada papežu tudi veliko denarno odškodnino — nad sto milijonov dolarjev.

Ceremonija se je zavrsila v Lateranski palači, kjer so se zbrali zastopniki vlade in papeža.

Kardinal Gasparri je podpisal v imenu papeža v imenu italijanske vlade pa ministrski predsednik Mussolini.

Razen Mussolinija so bili navzoči tudi justični minister Alfredo Rocco, državni podtajnik Dino Grandi in Mussolinijev tajnik Francesco Giunta.

Tekom ceremonij je začelo zvoniti po vseh rimskih cerkvah. Študentje teologije so peli na dvořišču Zahvalno pesem.

Istočasno je Mussolinijeva straža začela kričati "Eja, eja, ejaja! — To je fašistični bojni krik.

Pred palačo se je zbrala tisočglava množica, ki se je pa povsem mirno žadržala.

Po ceremoniji je podaril kardinal Gasparri zlato pero, s katerim je bil dokument podpisani, ministrskemu predsedniku Mussoliniju.

Oficijelno vatikansko glasilo "Osservatore Romano" je objavilo popoldne kratko poročilo o tem dogodu.

Ista objava je bila vsebovana tudi v vladnem časopisu z dostavkom, da bo besedilo pogodbe še takrat objavljeno, ko jo bo parlament odobril.

YOUNG BO PREDSEDOVAL KONFERENCI

Prošnje sedmih narodov so izposlovale dovoljenje predsednika Coolidgea. — Young bo razsodnik glede reparacij. Dvoje glavnih vprašanj bo prišlo danes na vrsto, ko bo otvorjena konferenca.

PARIZ, Francija, 11. februar. — Owen D. Young bo predsednik komiteja izvedencev, ki se je ustal, da uravna konečno reparacijski problem ter je končal včeraj svojo prvo sejo v hotelu Astoria.

S sprejemom informacije iz Washingtona, da nima predsednik Coolidge nicesar proti temu, da bi neoficijelni zastopnik Amerike predsedoval razpravam, je bila odstranjena zadnja množna ovira proti njegovemu imenovanju.

Ceprav se je Mr. Young upiral predlogu, da bi predsedoval komiteju, so drugi člani komiteja sporočili v Washington, v informacijo predsedniku, da je načelnik Mr. Younga bistveno važno za uspeh naloge, da se reši največje probleme Evrope izven vojske.

Neki visoki uradnik Združenih držav je obrazložil stališče predsednika. Ko je predsednik Coolidge upal, da bo izbran kak evropski delegat za načelnika, je prine-

sla soglasna zahteva za Mr. Younga njegovo popolno odobranje. Kako niko pomisli, katere bi imel Washington proti imenovanju Younga, bi izginili pred praktično vrednostjo soglasnega izbora in dokaza, da bo izbira Mr. Younga pospešila uspeh konference.

V Parizu čutijo, da bo Mr. Young razsodnik difference med delegati sedanji dežel, zastopani tam. On je edini mož, kojega stališče nesobčnosti zadovoljuje vse člane komiteja.

Prepir z nevesto se je končal s samomorom.

TONAWANDA, N. J., 11. februar. — Margaret Grunzwig, stará devetnajst let in njen zaročenec, Fred Adams, sta se pričakali radi priprav za poroko. Mlada ženska je izvršila samomor na ta način, da se je vrgla pod vlak.

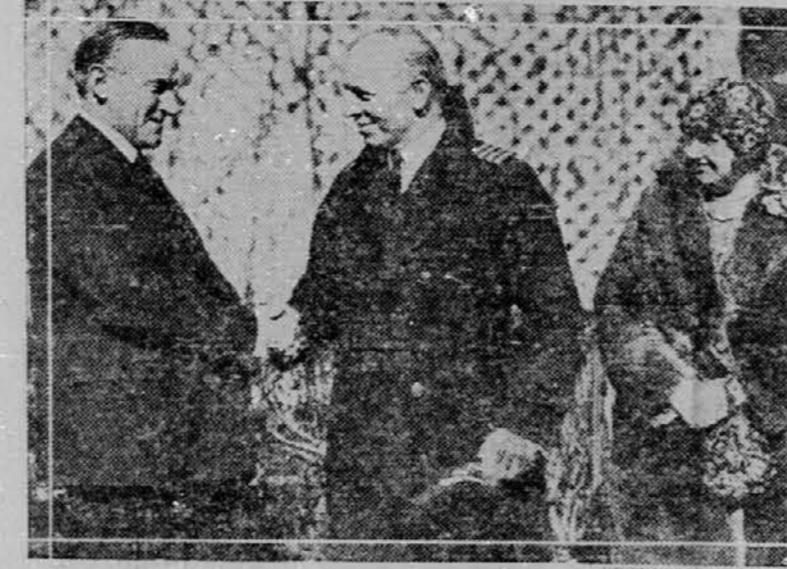
Monoxide plin usmrtil devet mož.

SYRACUSE, N. J., 11. februar. — Devet mož, zaposlenih v nekem pekarniškem skladisu, je bilo premaganih od monoxide plina včeraj. Rešili so jih delaveci.

Podpisane romunske pogodbe.

PARIZ, Francija, 11. februar. — Stomilionsko štabilizacijsko posojilo za Romunsko je bilo podpisano danes tukaj od odnosnih bančnih zastopnikov, predstavljenih dvanajst dežel.

FRIED PRI COOLIDGE-U

Predsednik Coolidge je osebno čestital George Friedu, kapitangu parnika "America", ki je s svojimi možmi rešil posadko poškodovanega italijanskega parnika "Florida". Poleg je Mrs. Fried.

BOMBE IN IZGREDI SO SLEDILI POGREBU TORALA

Predsednik Portes Gil je ušel, ko je bil uničen vlak vsled eksplozije na tračnicah. — Peklenski stroj so našli v uradu Arcna Saenza. — Boj s policijo pri pogrebu.

MEXICO CITY, Mehika, 11. februar. — Stroge varnostne odredbe proti neredom je uveljavila danes vlada po razburljivem koncu tedna v Mehiki, tekorni katerega je bil poseben vlak predsednika Emilia Portes Gila razdejan od bombe, ko je bil dinamitiran neki drugi potniški vlak ter se je razkrilo bomba v uradu Arona Saenza, političnega voditelja in so se pripetili resni izgredi v glavnem mestu.

Vsi ti dogodki so se zavrsili v teku zadnjih štirih in dvajsetih ur po eksekuciji Jose de Leon Torala, kojega pogreb je povzročil nemire, tekom katerih so bili ubiti najmanj trije ljudje ter jih je bilo več kot trideset ranjenih.

Predsed. Gil, z ženo ter majhno hčerkjo, je varno došpel v glavno mesto ob polnih zjutraj v strogo zastraženem vlaku. Predsednik se je smehjal, ko je stopil na platformo in več prijateljev ga je objeo.

Pokus proti njegovemu življenju je bil izvršen včeraj zjutraj ob osmih, med Comonfort in Rinconillo, na glavnih progi med La Redon in glavnim mestom. Predsednik je vračal iz Tamauipas, kjer je izročil svoje dolžnosti kot guverner svojemu nasledniku.

Predsedniški vlak, eden najbolj razkošnih na svetu, je bil uničen od bombe, ko se je približal mestu. Običajni pilotski vlak, nosenec, je prekoračil most varno, a bomba je bila postavljena na tak način, da je zadelo predsedniški vlak ter razbil stroj ter prva dva vozova. Kara, nosenec predsednika in njegovo družino, pa je ostala na tračnicah.

Cete so bile poklicane takoj ter pričele takoj iskatki zaročnike, s povelji, naj ustreže vsakega na mestu. Vojaško spremstvo je arteiralo nekako dvajset ljudi, kateri so našli v bližini pozorišča negode.

Medtem pa je objavila policija nekako ob polnoči, da se je našlo neko neeksplozirano bombo v uradu Arona Saenza, vodilnega kandidata za šestletni predsedniški termin pri volitvah novembra meseca. Saenz je bil član kabine taka Obregonu kot Callesa.

Glavno mesto se je pomirilo tekom noči po demonstracijah pri pogrebu Torala, zavratnega mo-

HOOVER JE POČASTIL EDISONA

Hoover je počastil Tomáza Edisona v Floridi. Pomagal bo proslaviti dva in osemdeseti rojstni dan svetovno znanega iznajditelja.

FORT MYERS, Fla., 11. februar. — Predsednik predsednik Združenih držav bo danes počastil "čarovnika" Edisona v Floridi.

Herbert Hoover, ki bo kmalu prevezel odgovornosti predsedništva, je prišel semkaj. Prilika za to je dva in osemdeseti rojstni dan nekdanjega telegrafskoga operatorja, ki se je pričel interesirati za nadaljnje možnosti elektrike, kot radoveden mlad mož ter se pečal s to skrivenostjo sila na tak način, da jo je spravil v službo v vsak ameriški dom.

Iznajditelj, še vedno mlad po duhu, bo odložil za jutrišnji dan svoje eksperimente, ki se tlejajo nadomestila za gumij ter bo užival dan s svojimi prijatelji. To bo preeč zaposlen dan za človeka njegove starosti.

Tekom jutra bo sprejel številne časniarske poročevalce in fotografje za letni interview. Nato pa bo posvetil svojo pozornost glavnemu dogodku dneva, namreč sprejemu izvoljenega predsednika Hooverja. Danes včeraj pa bo razprt po radiju poseben program za Edisonov rojstni dan.

Novo izvoljeni predsednik, njen sin Herbert ml., in njih družba so se bližali danes na jahti "Saunterer". Jahta se je zasidrala danes zjutraj v Puntarassa, peti in dvajset milij navzdol ob neki reki, kjer so preživel noč. Mladi Hoover se je pridružil včeraj svojemu očetu in materi v Everglades, ob zapadni obali, kamor je došpel iz Miami.

"Saunterer" bo došpel semkaj danes zjutraj ob enajstih.

Prihod Hooverja samega bo prijeten. "Saunterer" bo privezen k doku Edisona. Med maloštevilnimi, katerimi bo tam dovoljen vhod, se bo nahajal krajevni sprejemni komitej, na čelu mu župan Elmer Hough.

LINDBERGH SE VRAČA

Lindbergh leti nazaj v Florida s pošto ter je preživel noč v Managvi. Odletel bo v Miami ter pozneje v New York.

MANAGUA, Nikaragua, 11. februar. — Pólkovnik Charles A. Lindbergh, vodilec enega dveh poštnih aeroplakov, ki sta zapustila Panamo včeraj zjutraj, je došpel semkaj včeraj popoldne. Tukaj se bo ustavil preko noči.

Aeroplana sta dosegla v Punta Arenas včeraj zjutraj ob enajstih ter nadaljevala kmalu nato pot v Managu.

Oba Sikorsky aeroplana, nosenca pošto in pilotirana od polkovnika Lindbergha ter R. J. Meritta, sta zapustila France polje v Panama City ob šestih včeraj zjutraj, na povratnem poletu za International Air Mail Service iz Miami v Panama City.

Oba, Lindbergh in Merritt sta se brezhibno dvignila v zrak. Majhna množica ljudi je bila ob tem času zbrana na letalnem polju.

Lindbergh je došpel na tukajšnje letalno polje ob polnih poledne, tri ure, predno se ga je

IZVANREDEN MRAZ JE ZAVLADAL PO VSEJ EVROPI

Pod-zero temperatura je ustavila ves ladijski promet Evrope ter skoro vse vlake. — Volkovi ogrožajo mesta. — Influensa je vedno divja po Angliji.

LONDON, Anglija, 11. februar. — Izvanredno mrzlo vreme v Evropi in povodnji v New South Wales so zahtevalo osem in trideset življenj preko konca tedna. Ladijski promet in transportacija na kopnem sta bili popolnoma ustavljeni v gotovih krajih.

DRZEN ČIN BANDITOV V BRONXU

Banditi so bili prepoden iz gledališča v Bronxu, ubiti avtomobilista ter zbežali v njegovi kari.

Automobilist je bil ustreljen skozi glavo včeraj zvajč ter ubit od enega dveh banditov, ki sta pobegnila v njegovem avtomobilu, potem ko sta poskusila oropati blagajnjarko Tiffany gledališča v Bronxu, na Westchester Avenue.

Umorjeni mož je imel licenco, izstavljen Thoma Darciju, stanoven eno in dvajset let. Njegovo truplo so našli v več hiših, dve vrati proč od gledališča, pet minut potem, ko sta oba bandita pobegnila v Chevrolet sedamu. Za ta tip kar je bila tudi izdana licenca Darciju.

Miss Ida Berger, kavirka, se je nahajala na svoji poti v urad Alexandra Siegela, lastnika gledališča, ko je prijet na bandit ter zahteval od njih bozo z denarjem. Ona se je odigrala ter zbežala v urad. Vratar je prijet na pomor. Eden bandit bo ustreljen.

Novo izvoljeni predsednik, njegov sin Herbert ml., in njih družba so se bližali danes na jahti "Saunterer". Jahta se je zasidrala danes zjutraj v Puntarassa, peti in dvajset milij navzdol ob neki reki, kjer so preživel noč. Mladi Hoover se je pridružil včeraj svojemu očetu in materi v Everglades, ob zapadni obali, kamor je došpel iz Miami.

"Saunterer" bo došpel semkaj danes zjutraj ob enajstih.

Prihod Hooverja samega bo prijeten. "Saunterer" bo privezen k doku Edisona. Med maloštevilnimi, katerimi bo tam dovoljen vhod, se bo nahajal krajevni sprejemni komitej, na čelu mu župan Elmer Hough.

Nato sta bandita zbežala, zasledovana od vratarja, ki je izpuštil svojo pištolj, še predno je mogel strelijeti. Zadnjikrat so videli ljudje bandita, ko sta vozila navzgor po Westchester Avenue. Pošlušalstvo v gledališču je postal razburjeno, a se je pomirilo, ko je bil obveščeno, da je prijet šum avtomobilskega "backfire".

Policija je zaslišala Miss Berger in vratarja, ko je prijet na

človek ter rekla, da leži mrlj v več neke sosednje hiši. Domnevna se, da je bil Darcy pregnan iz avtomobila ter ustreljen, ker ni pomagal obema banditom.

Velik razklopov Zračne Hanse je krizaril preje čeli dan nad Balknikom, da je zagledal od ledna zaledje Schleswig-Holstein, kot je izjavil neko prejšnje poročilo iz Berlina.

Trideset ladij je bilo oproščenih iz ledene ječe od nemške vojne ladje Schleswig-Holstein, kot je izjavil neko prejšnje poročilo iz Berlina.

Velik razklopov Zračne Hanse je krizaril preje čeli dan nad Balknikom, da je zagledal od ledna zaledje Schleswig-Holstein, kot je izjavil neko prejšnje poročilo iz Berlina.

Umorjeni mož je imel licenco, izstavljen Thoma Darciju, stanoven eno in dvajset let. Njegovo truplo so našli v več hiših, dve vrati proč od gledališča, pet minut potem, ko sta oba bandita pobegnila v Chevrolet sedamu. Za ta tip kar je bila tudi izdana licenca Darciju.

Miss Ida Berger, kavirka, se je nahajala na svoji poti v urad Alexandra Siegela, lastnika gledališča, ko je prijet na bandit ter zahteval od njih bozo z denarjem. Njegovo truplo so našli v več hiših, dve vrati proč od gledališča, pet minut potem, ko sta oba bandita pobegnila v Chevrolet sedamu. Za ta tip kar je bila tudi izdana

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00	
in Kanado	\$6.00	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Depisi brez podpisa in osebnosti se ne pribobejujo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembni kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitrejšej najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Barclay 6189.

ABRAHAM LINCOLN

Danes je preteklo 120 let izza dne, ko je zagledal luč sveta največji Amerikanec Abraham Lincoln.

Nekateri smatrajo za največjega Amerikanca George Washingtona. Vsa čast mu, kajti on je usvaril to republiko.

Nastane vprašanje, če ni bil Lincoln večji in bolj zaslužen, ker je ohranil republiko pred razpadom.

Ko je Abraham Lincoln, zadet od morilčeve krogle, zavedno zaprl očki, je nekdo povsem umestno pripomnil: — Sedaj je pripadel svetovni zgodovini.

To so bile preroške besede.

Kajti Abrahama Lincolna je treba danes prištevati med največje može svetovne zgodovine.

Lincoln se ni proslavil na bojišču, on ni bil vladar, ki bi podjarnil druge dežele.

Mesto v zgodovini si je zajamčil potom veličine svojega duha, dobrote, čuta za človečanstvo in čuta za dolžnost.

Z neutrudljivo pridnostjo, s stremljenjem po najvišjim se je dvignil iz malenkostnih razmer in okolice ter postal voditelj milijonskega naroda.

Njegov resnično lep značaj se ni nikdar lepše prikažal kot začasa velike državljanke vojne, ki je pretela uničiti Unijo, zgrajeno s krvjo prvih Amerikaneev.

Bil je strog, kjerkoli je bila strogost potrebna, toda napram sovražniku in napram prijatelju je bil vedno enako pravičen.

V njem se je vedno odražala velika poteza človečanstva in ljubezni do človečanstva.

Ta ljubezen mu je bila najvišja postava.

Najboljša priča Lincolnove veličine je dejstvo, da je čas ni mogel zabrisati.

Baš nasprotno. Čimveč let mine izza njegovega življenja in delovanja, tem jasnejše se izraža slika.

Mučeniški predsednik, rešitelj Unije, osvoboditelj sužnjev se nam prikujuje v vedno jasnejši luči, čim izrazitejše izstopa njegov značaj iz zmed in spletka njegovega časa.

Bolj kot kdaj prej spoznavamo v njem velikega duha, kojega pogled je bil uprt na najvišje; mučenika, ki je dal vse za dobrobit svoje dežele; človeka, ki je moral do dne izpiti čašo izdajstva in nezvestobe.

Linecoln je bil mož, kojega zaupanje v narod se ni nikdar omajalo, ki je trdno in vztrajno veroval v vladu naroda za narod in potom naroda ter je žrtvoval za ta princip svoje življenje.

Spomin na Abrahama Lincolna bo večno živel v sreči ameriškega naroda.

Lincoln je bil rešitelj Unije, uspešni posredovalec med Severom in Jugom, kojega življenje in delo je bilo posvečeno svobodi naroda.

Policista pridržana kot morilca.

Lov na Steinhardtova zaman.

PITTSBURGH, Pa., 11. feb. — Dva policista Pa. Coal and Iron Co. sta bila aržirana danes tukaj zvezni pravnik, bo dospel danes semkaj, po brezuspešnem potovanju v Montreal, kjer je namerno pozdraviti begunškega bankrotnega odvetnika Steinhardtta, ki je poneren nekako en milijon dolarjev, na skodo klijentov.

"Prosim, oprostite
mojo jezo... toda
v studiju je nekdo
zakašljal... ter
skazil naš ljubavni prizor."

"Večkrat so imenovali kino 'molčečo dramo'. Toda tako malo molka je teďaj, ko se dela film.

"Edinole, ko se dela 'govoreči film', je potreben mir. Razen igralcev se ne sme nihče oglasiti. Kajti občutljivi zaznamovalni mehanizem registrira vsak šum v studiju. Neprisakovani kašlj je nesreča.

"Nekega dne je nekdo zakašljal tekom jemanja ljubavnega prizora. Od onega dne so zapovedane OLD GOLDS. Kajti ves Hollywood ve, da ga ni kašla v celiem filmu."

(Podpis.)

Richard Barthelmess

Zakaj ni kašla v
celi kari?

OLD GOLD cigarete so delane iz SRČNOLISTA-STEGA tobaka, najfinješega, kar ga raste v naravi... Izbran po svilnosti in zrelosti iz osrčja tobakove rastline... Postaran in omiljen posebno dolgo v gorkoti srednje julijskega sonca, da je zajamčena ta medu podobna miloba.

RICHARD BARTHELMESS v bodočem First National Vitaphone mijstriškem delu "Weary River", v katerem dostavlja Mr. Barthelmess k svojim favoritom glas redke dramatične kakovosti.

Copyw. P. Lorillard Co., Ustanovljena 1760

pojejte čokolado... nažgite OLD GOLD... in uživajte oboje!

Dopisi.

White Valley, Pa.

Vsek dopisnik začne poročati o delavskih razmerah. Tudi jaz bi rad kaj več poročal, ako bi imel delo. Seveda vprašam tu in tam, ali ker me imajo po poti, od na črni listi zaznamovanega, mi rečjo: "Nothing today, George". Seveda, ako bi bil na rdeči listi, bi bilo drugače.

Nekateri se ježijo, da slabo zaslužijo, ker se dela tudi le po 4 do 5 dni na teden, a vseeno že marsikateri dobi delo, ako pride iz druge naselbine, ne pa domačim.

Tudi našo naselbino je bila obiskala influenca, smrtni slučaj je bil pa samo eden in sicer Johan Polh, kateri je umrl 14 januarja za pljučnico. Zapusča ženo, tri nezdorase otroke in več sorodnikov. Doma je bil nekje iz Notranjske.

Iz tukajšnje naselbine je neznanokam izginil Blaž Ahačič ter vzel seboj precejšnjo sveto denarja, z svoji ženi pa pustil le majhno sveto. Bil je na bolniški listini društva št. 142 S. S. P. Z., ko je zapustil dom. Bolehal je na neki notranji bolezni in je bil nekako srvozen. Mogoče da se mu je omračil tudi Star je okoli 50—55 let in ne zna ne brati in ne pisati.

Prosim rojake, ako ga bi kateri kje videl, da mi naznani na moj naslov.

Jurij Prević,
Box 458, Export, Pa.

ZAHVALA.

Sakser State Bank,
82 Cortlandt St.,
New York, N. Y.

Cenjeni:

Podpisani se Vam lepo zahvaljujemo, ko ste mi šli toliko na roko ob prihodu moje žene iz kraja. Vašo tvrdko rojakom Slovenscem in Hrvatom najtoplejše priporočam, ker sem prepričan, da bo vsakdo zadovoljen, kot sem bil jaz. Jaz sem že trikrat potrjal z Vašim posredovanjem.

Paul Sluga,
Bloomsburg, Pa.

Novice iz Slovenije.

Samomorilka Czernyjeva podle gla poškodbam.

Sredi decembra lanskoga leta je skočila skozi okno svojega stanovanja v Celju v Perišiehevhi hiši na Slomškovem trgu iz prvega nadstropja na kamenito dvorišče 47-letne samske delavke ročnicil Marija Czernyjeva. Na videzni Czernyjeva pri padaenju na tlak dobila kakšnih težjih notranjih poškodb. Odpeljana je bila v bolnično, katere pa ni več zapustila. Tukaj smo samo štiri slovenske družine.

Pozimi se delo bolj težko dobi, poleti je pa malo več dela. Mi Slovenske so vsi zaposleni.

Pred Božičem smo imeli lepo vrem skorobrez snega, po Božiču sta pa pritisnila mraz in sneg.

Pozdrav!

J. O., naročnik.

Za letalo so nabirali

predlanskim prispevki in sicer bi bila morala dati vsaka provinca za eno letalo potrebno sveto. To se ni doseglo. Tržaška provinca je dala 193,572.50 lir. Vsega skupaj je 12,297.135 lir, s katerimi se nabavijo "peruti domovine".

V Trstu

je bilo lansko leto rojstev 3992 za 2003 manj nego v letu 1913. Umrl je lani v Trstu 3868 oseb. Torej je bil rojstev več za 124. Leta 1913 je bilo 1770 rojstev nad smrtnimi slučaji. Fašistično glasilo pravi, da je tako nizko število zibel ponizevalno za Trst in pričakuje, da bo novo leto v demografskem pogledu mnogo boljše. Ni verjetno, da se to zgodidi, ker so živilenske razmere v Trstu vedno slabše! Trst nimata dobronosti in že se pričenja izseljevanje. Neki star Tržačan piše v "Popolu", da je par let pred vojno zagnal alarm v nekem takratnem listu, da treba demografskega ravnenja napram slovenskemu priseljevanju. Poslušali so ga in uslušali. Rojstva so se pomnožila povprečno na mesec za 500. Dostavlja pa pomembivo: "Anpak, takrat je šlo za to, da se obrnati italijanstvu Trsta". V tistih letih si je Trst lahko privožil mnogo zibel, ker je bilo blago dostopno.

Nenadoma je Zavodnik potegnil iz žepa nož in ga zasadil Fortuni naravnost v prsi. Rani lir mu je sreeč — in nesrečni Fortuna se je takoj zgrudil na tla ter v par trenutkih izdihil zaradi notranje krvavitve. Čim je bil uboj prijavljen orožnikom, so ti začeli zasledovati ubijalec, ki je takoj po izvršenem dejanju neznanom pa prebil. Zaenkrat pa je zasledovanje ostalo še brez uspeha.

Uboj zaradi deklet.

Nesrečna ljubezen in ljubosnost je povzročila med fanti često krvavo obračunavanje, ki, žal, v mnogih primerih zahteva smrtno žrtev. Takšna krvava drama se je tudi v Žužemberku 16. januarja odigrala na cesti poleg Zagrade pri Žužemberku. Tam sta se srečala posestnikov sin Franjo Fortuna in 19-letni Janez Zavodnik, oba doma iz Marinčeve vasi. Svoj čas sta bila baje dobra tovarša. Zadnja čas pa so med njima vzljudila tiba nasprotja zaradi nekih deklet. Ko sta se fanta tokrat v pozrem mraku srečala, sta nagovorila drug drugega, beseda je dala besedo, razvilo se je prerekanje in zavrela je fantovska kri.

Nenadoma je Zavodnik potegnil iz žepa nož in ga zasadil Fortuni naravnost v prsi. Rani lir mu je sreeč — in nesrečni Fortuna se je takoj zgrudil na tla ter v par trenutkih izdihil zaradi notranje krvavitve. Čim je bil uboj prijavljen orožnikom, so ti začeli zasledovati ubijalec, ki je takoj po izvršenem dejanju neznanom pa prebil. Zaenkrat pa je zasledovanje ostalo še brez uspeha.

RADI RAZZALJENJA

Dva uradnika škedenskih plavžev sta zbežala lani 19. septembra pred nalivom v neki železniški voz. Tam sta zagledala še svež napis, žaljiv za Mussolinija. Osumljeni so bili takoj delaveci Zorč, Tomažič in Krašna. Pri Zorču so izvršili orožniki preiskavo in našli so med drugimi rečni tudi neke pesmi proti Italiji, kakor so jih zlagali avstrijski vojaki na fronti. Vsi trije so bili aretirani. Pri razpravi v Trstu je izjavil Zorč, da je povsem nedolzen in da je on s svojimi tovarši prebil čas prvega náativa pod železniškim vozom. Tudi ni imel ne on in ne njegovi tovarši s seboj mavec. Kako bi bili torej napravil napis? V preiskavi je Zorč priznal, da je on napisal tisto žaljenje za Mussolinija. Predsednik ga je vprašal, zakaj sedaj taj, ki je v preiskavi priznal dejanje? Zorč je odgovoril, da je storil to samo radi tega, da ni bil tepen. Treba namreč vedeti, da v preiskovalnih zaporih Slovence neusmiljeni pretepojajo, ako ne priznajo takoj vsega, česar jih dolžijo! Obsojen je bil Zorč na eno leto in dva meseca zapora ter na globisoči 12.000 lir. Tomažič in Krašna sta bila oprešena.

Slavni ameriški iznajditelj Thomas Edison je bil včeraj star dvainosemdeset let.

Možak je popolnoma gluhi. Nekoc je bil pri njem neki slavni nemški zdravnik in mu je rekel, da bi se mu potom operacije v ušesu zopet vrnil sluh. — Ne, ne, nikarte, — se je bralil Edison. — Vid imam dober in vidim strašno dosti neumnosti. Da bi pa se slišal in bi moral neumnosti poslušati... ne, ne, tega bi ne prenesel.

Danes je torej pustni torek. Pustni torek in obletnica Lincolnovega rojstva.

Ali si more kdo misli britkejšo ironijo koledarja?

Peter Zgaga

Danes je torej pustni torek. Pustni torek in obletnica Lincolnovega rojstva. Letošnji predpust je bil kratek. Morda bo kako citateljico zanimalo, da sem dobil v tem predpustu tri ženitne ponudbe. In morda jo bo tudi zanimalo, da se ni

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ROMANČEK

Ivan Bunin.

Spominjam se vas največkrat v mraku. V mraku sva se ločila, v mraku vam pišem to prvo in najbrž tudi zadnje pismo. In pišem boge od kod: iz Alp, iz hladnega pravnega hotela za oblaki, oktobrskoga večera. On je jetičen, jaz pa brzestno hazardiram z njegovim življenjem. Ne samo da ga držim v Alpah v najslabšem vremenu — vlačim ga celo v megli in dežju po jezerih in hribih. Zdaj mora on ubogati mene.

Molči po cele dnevi, oči se mu srdito svetijo, uboga pa je. Tudi danes je šel molče. Ko sva prispeva v hotel, sva bila iznenadena.

Kuharica, ki preživila tu zadnje dni svojega življenja, je sklenila roke in zakričala vse iz sebe: Kriz božji, pustite me! — Morda je kričala zato, ker je bil bled in velik kakor smrt.

Sla sem z njim vam na ljubo. Da bi mogla na vas misliti tu, kjer je vse tiho in kjer ni nobene nade.

Bodi tako prijazna, — je dejal nekam plaho, — sezi mi v rokav in popravi mi srajeo.

Smilil se mi je. Opazil je to, zatisnil je oči in pripomnil:

— Odpotuju kam, kjer je toplo in lotiva se kakega posla. Takole bi nama bilo zelo težko. To je peklo, ne pa ženitovanjsko potovanje.

— Morava se ločiti, — sem odgovorila.

On je nekaj časa molčal. Slednjič je namršil obrvi in zamiral:

— To je težko.

— Pa prevzamem to nalogo jaz, Ne smeš napraviti iz mene žrtve svoje sebišne ljubezni.

— Vse smem, — je dejal in mi pogledal v oči. — Saj nimam kaj izgubiti.

Obrnila sem mu hrbet in odšla nazaj.

V mraku in megli sva komaj razločevala smreke ob poti. Kar je v stari jelki ob poti nekaj zašumelo. Se spominjate one sove? Baš tam sem se je spomnila in sklenila sem pisati vam o nji. Toda to ni bila sova, marveč taščica, drobna ptička.

Si morete misliti ta večer? Meglene stene gozda, moker sneg ob poti, povsod strme skale in brezna, iz katerih se vali gosta meglja. Toda taščica je mirna. Nje ne straši mrzla noč v gorah. Preživi jo krejkoli, zaupna v neko viško silo, ki jo bo ščitila. Samo jaz nimam zaupanja v to zašeito.

Baš se pripravljam k počinku v tej pusti, ledeno mrzli sobi, v kateri dñi po smrečju. Ko ugasnam luč, bom razmišljala o tem, da sem za oblaki, v pravi deželi smrti. On leži v sosedni sobi in zamolko kašča. To sploh ni več človek, marveč nekak mrvavički voz. Sovražim ga z dna duše.

Tedaj se je on ustavljal in mi Če se še kdaj srečava in če bom

KAPITALIZACIJA OBRESTI PO

4½%

S 1. januarjem smo povisili obresti za vloge na —
“SPECIAL INTEREST ACCOUNT”

od 4% na 4½%.

K vlogam se bo pripisalo sedaj ½% več obresti na leto od glavnice in tudi od medtem polletno pripisanih povisih obresti.

Za primer navajamo obrestovanje vloge od \$100.—, da se vidi naraščanje vloge po 4% in po 4½% obresti:

vloženo	4%	4½%
vloženo	\$100.—	\$100.—
5 letih	\$121.84,	\$124.78,
10 letih	148.40,	155.71,
15 letih	180.80,	194.32,
18 letih	203.54,	221.99.

Glavnica se podvoji po 4% v 18 letih, po 4½% pa v 16 letih. Kdor hoče podvojiti svoj denar, bo dosegel ta cilj 2 leti prej, ko se mu obrestuje vloga po 4½%.

Povišani dohodek za denar je pri nespremenjeni varnosti najboljša inicijativa za redno štedenje. Stalno naraščajoča vložba Vam odpira nove vire udobnosti in olajšuje skrbi za bodočnost.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Obletnica ujedinjene Romunije.

Romunija namerava letos kar praznujejo 24. januar kot najslavesnejšo praznovati obletino svojega ujedinjenja in osvobodenja. Tudi ona praznuje sedaj desetletnico, odkar so se s propadom Avstro-Ogrske in po ruski revolucioni ujedinile in osvobodile vse pokrajine, v katerih so naseljeni Romuni. Ker pa se je osvobojene posamezniki pokrajini izvrstili v razi ečnih datumih, je sklenila romunska vlada, da izbere za dan slovesne proslave drugo obletino, ki je spomin na odločilne trenutke iz starejše narodne zgodine.

Na dan 10. maja 1877 je namreč Romunija, ki se je udeležila protitureške vojne na ruski strani proti Turčiji in se je zmagala.

Prvi tak dan je 24. januar. Letos na ta dan poteka 70 let odkar sta se združili obe romunski kneževini.

Vlaška in Moldavija, pod skupnega vladarja in se je šele s tem postavila osnova za nacionalno državo.

Romunii so tudi pod turškim režimom imeli preečljivo samoupravo. Bili sta dve kneževini. Vlaška in Moldavija ki sta imeli krščanske kneze seveda pod sultansko oblastjo: kneževini pa sta nrejali svoje notranje zadeve avtonomno. Sieer je bilo to romunskemu kmetu razmeroma manj v korist zakaj dejansko oblast v deželi so imelo bojarske rodbine. Turški poznejši glavni urednik "Tribune", je bil zraven, ko sta imenovana dva izjavila: Avstrija sama ni zmožna izvesti reforme pomoč moči priti iz Berlina, smatrata prav da bres Čehov ne bo šlo. Oni hočejo pristanek Čehov in češko pomoč. Masaryk se je sam hotel prepričati o tem, kaj misli Berlin, in je imel zato tudi predavanja v Berlinu. Govoril je tudi s urednikom "Neue Rundschau", hotel se je podat v Nuernberg. Ko se je pozneje Masaryk peljal na Hollandsko, je zopet govoril z imenovanim urednikom, ki je izjavil, da je treba govoriti tudi s Hardenom od "Zukunft" in Walterom Randauom. Sestank je bil že dogovoren, potem pa so ga odgodili. Masaryk je govoril tudi s Koeberjem, ki je Masaryku vse pritrudil. Avstrija sama se ne bo povzpela k nenežer. Tudi minister Klein je bil tega mnjenja. S cesarjem ni bilo mogoče govoriti. Dne 29. oktobra 1915 je pisal dr. Beneš svoji ženi med drugim, da bo vojna trajala še zelo dolgo, morda poldrugo leto, sameč bi se moglo reči teti, da najprodava svoje papirje Deželnemu banki in Hipotekarni banki, kjer je videti, da bo pri vas zgubila ves denar. Polom bo prišel gotovo. Mesecem decembra 1917 je praška mafija sporočila češkim emigrantom v Švici, naj v inozemstvu ne priprejajo nobenih oficijelnih manifestacij. Njihova posledica bi bila samo da bi bil na Češkem aretiran vsi odlični voditelji naroda in da bi narod potem ostal brez voditeljev.

Na dan 24. marca 1929, bo dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na kratko opisana zgodovina društva ter podan celoten pregled dramskih predstav katere je društvo tekmo svojega desetletnega delovanja vprzorilo.

Poleg domače zgodovine pa že

dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za

isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na

kratko opisana zgodovina društva ter podan celoten pregled

dramskih predstav katere je društvo tekmo svojega desetletnega

delovanja vprzorilo.

Poleg domače zgodovine pa že

dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za

isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na

kratko opisana zgodovina društva ter podan celoten pregled

dramskih predstav katere je društvo tekmo svojega desetletnega

delovanja vprzorilo.

Poleg domače zgodovine pa že

dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za

isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na

kratko opisana zgodovina društva ter podan celoten pregled

dramskih predstav katere je društvo tekmo svojega desetletnega

delovanja vprzorilo.

Poleg domače zgodovine pa že

dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za

isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na

kratko opisana zgodovina društva ter podan celoten pregled

dramskih predstav katere je društvo tekmo svojega desetletnega

delovanja vprzorilo.

Poleg domače zgodovine pa že

dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za

isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na

kratko opisana zgodovina društva ter podan celoten pregled

dramskih predstav katere je društvo tekmo svojega desetletnega

delovanja vprzorilo.

Poleg domače zgodovine pa že

dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za

isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na

kratko opisana zgodovina društva ter podan celoten pregled

dramskih predstav katere je društvo tekmo svojega desetletnega

delovanja vprzorilo.

Poleg domače zgodovine pa že

dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za

isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na

kratko opisana zgodovina društva ter podan celoten pregled

dramskih predstav katere je društvo tekmo svojega desetletnega

delovanja vprzorilo.

Poleg domače zgodovine pa že

dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za

isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na

kratko opisana zgodovina društva ter podan celoten pregled

dramskih predstav katere je društvo tekmo svojega desetletnega

delovanja vprzorilo.

Poleg domače zgodovine pa že

dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za

isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na

kratko opisana zgodovina društva ter podan celoten pregled

dramskih predstav katere je društvo tekmo svojega desetletnega

delovanja vprzorilo.

Poleg domače zgodovine pa že

dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za

isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na

kratko opisana zgodovina društva ter podan celoten pregled

dramskih predstav katere je društvo tekmo svojega desetletnega

delovanja vprzorilo.

Poleg domače zgodovine pa že

dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za

isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na

kratko opisana zgodovina društva ter podan celoten pregled

dramskih predstav katere je društvo tekmo svojega desetletnega

delovanja vprzorilo.

Poleg domače zgodovine pa že

dramsko društvo "Ivan Cankar" praznovati svojo desetletnico ter bo za

isto izdalo posebno slavnostno spominsko knjigo, v kateri bo na

